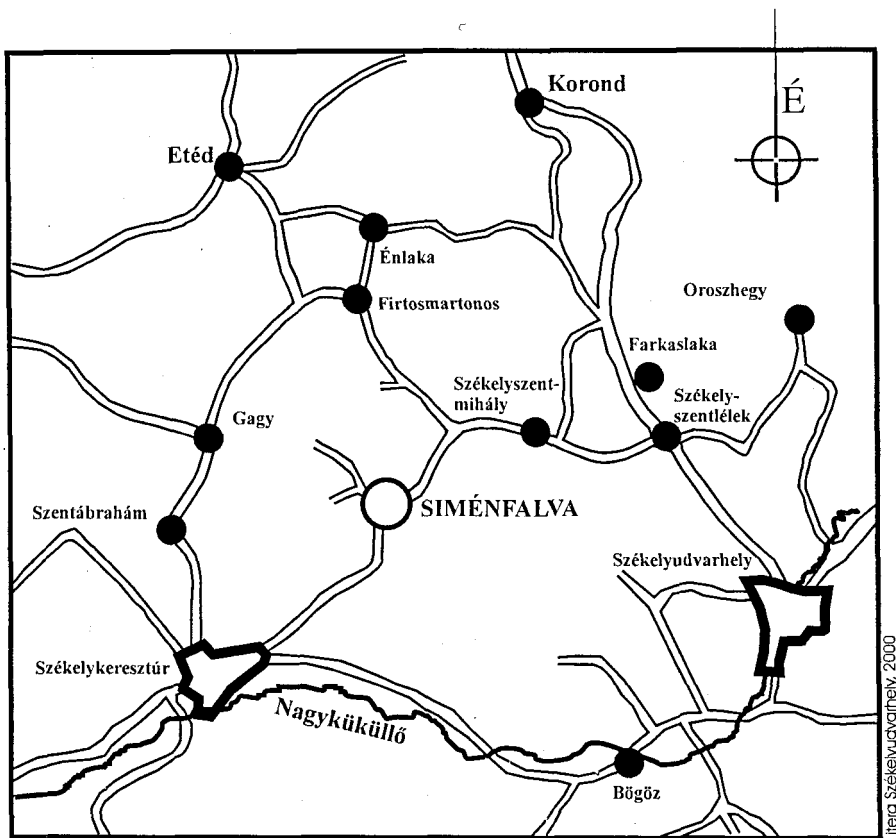

SIMÉN FALVA

Előszó

Sok országot bejártam, sok varázslatos tájban gyönyörködtem életemben, de Siménfalva megmaradt a legszebbnek, a legkedvesebbnek. E rangját az én szívemben soha semmi nem fogja megváltoztatni. Mert Siménfalva a szülőfalum, és az ember a szülőföldjét a lelkével látja.

Míntha egy csodálatos hegedű húrjai zengenének fel a lelkemben, amikor megpillantom templomunk karcsú tornyát, meghallom harangjának hívó szavát, amikor betérek az unitárius paplakra, ahol születtem, amikor lakóival egymásra köszönjük az „aggyonisten”-t. Immár évtizedek óta veszem számba, minden esztendőben, az eltávozottakat – Imre bácsit, Gyuri bácsit, Zsuzsika nénit –, akiknek térdén lovagoltam a kukoricahántások mesebeli estéin. Számomra ők sohasem válnak múlt idővé, ők a lelkemben örökéletűek.

Minden esztendőben aggódva kérdezek rá a konfirmálók, a házasodók, az újszülöttek listájára. Merrefelé billen a mérleg: van-e népünkben képesség a megújulásra, vagy lassú felszívódásra ítéltünk? Noha minden erdélyi falu esetében ugyanezt kérdezzük, a szülőfalu megújulását vagy hanyatlását az ember személyes életkérdésének tekinti. És az általános keresztényi tenni akarás a szülőföld esetében mindenek fölé emelkedő erkölcsi kötelességgé nemesül.

Egy siménfalvi gyermekkori pajtásom látogatott meg a kaliforniai Chicoban, ahol most élek, s megpillantva a patakunkat, így kiáltott fel: „De hiszen ez a szöke Nyikó!” Ujjongtam, hogy ezt más is észreveszi.

Számomra ez az amerikai „falu” és benne otthonunk egészen Siménfalvává vált – naponta magam köré varázsolom Siménfalvát, hogy inspiráljon, hogy honvágyam csillapítsa, hogy sohase engedje elfelejtenem: ki vagyok, és mi végre jöttem a világra.

De Siménfalva se feledi hűséges híveit. Immár ötven éve, hogy Édesapám, Gellérd Imre mint ifjú lelkész köszöntött be Siménfalvára, ahonnan azonban nemsokára az üldöztetés kiszakította, és politikai börtönbe zárta. De az a tizenkét év épp oly döntően meghatározó volt a falu életében, mint a miénkben. Siménfalva is örök jelen időben emlegeti a Gellérd családot. Kapcsolatunk több mint rokonság.

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Édesapám életének és hivatásának központjában mindig az ifjúság nevelése állott. A lelkem most ujjong, amint e sorokat előszóként írom, hogy éppen az erdélyi Unitárius Ifjúsági Egylet vállalta fel e gyönyörű sorozat kiadását. Minden egyes füzet megjelenése az összetartozás újrafelfedezésével gazdagít, hisz minden falu a szülőföldünk.

És most, az évezred időkerekének átfordulásakor fohászkodunk: Istenünk, tartsd meg, védelmezd, és úgy szeresd szülőföldünket, mint ahogy mi szeretjük azt – és benne Téged és egymást.

Chico, Kalifornia, 2000. december 31.

Dr. Gellérd Judit

Földrajzi és közigazgatási behatárolás

Siménfalva (Șimonești, Seinegold) [Hargita megye, Románia] az Alsó-Nyikó mente legnagyobb települése és egyben 14 falut magába foglaló község közigazgatási központja.

A Fehér-Nyikó és az Alba patakok összefolyásánál elterülő falu belterülete 99 ha, a település tengerszint feletti magassága 430-440 m között van. Rugonfalvától 5 km, Székelykeresztúrtól 7 km, Székelyudvarhelytől 21 km távolságra fekszik a 135A jelzésű megyei út mentén. A legközelebbi vasútállomás Székelykeresztúron van. Siménfalva központjában, a 135A megyei út elágazásán, a 39 számú községi úton Nagymedesérrre, míg az újabb elágazáson a 40-es számú községi úton Székelyszentmiklósrá látogathatunk el.

Határai (északról kelet felé): Kiskadács, Nagykadács, Nagygalambfalva, Rugonfalva, Székelyszentmiklós és Nagymedesér.

Siménfalva déli határában, a Rez (932 m) nevű hegy oldalán kiterjedt bükk-erdők terülnek el, amelyeket a lakosság a következő helynevek alatt tart számon: Albükk, Sároldal, Köveskútfeje, Bükk, Bencsör, Veröm, Kerekmező, Rezalja, Szorosrét. A Rez közelében emelkedik a Várhegy 880 m magas csúcsa.

A falu kül- és belterületét észak-déli irányban átszelő Fehér-Nyikó völgyet pliocén kori teraszvállak kísérik. A szőben forgó területen befolyó jobboldali mellékágak az Alba-patak, és Medesér- vagy Vászoly-patak, baloldalon a Betlen-patak, Almaréte-pataka, Bencsör-, vagy Köves-patak, Felsőszenes-patak és Alsószenes-patak torkollanak a Fehér-Nyikóba. A falu határában eredő Szorosrét-pataka vagy Szorosrét-Árka a hasonló nevű nagygalambfalvi határreszen ömlik a Nagyküküllőbe.

A felszíni talaj zömmel agyagos, de gyakori a konglomerátumos talajszereket is. A falu területének talaja inkább a dombvidéki barna erdőtalajok övezetéhez tartozik. Ugyanakkor megtalálhatóak a podzolos, agyagbemosódásos barna erdőtalajok, a barna hegyi talajok és a lejtőhordalék talajtípusai is.

Régészeti leletek

A siménfalvi határban talált régészeti leletek bizonyítják, hogy a település már a késő neolitikumban lakott terület volt. 1961-ben a volt Jakabházi-féle ház közelében ásáskor ép, késő népvándorlás kori (VIII-X. század) kis fazekat találtak, amelyet a Székelykeresztúri Városi Múzeumba helyeztek el. Egyes feltételezések szerint az edény temetőre is utalhat. 1962-ben, istállóalap ásásakor XIII-XIV. századi, bronzból öntött, csillag alakú buzogányfej és – ahogy a

leltár megfogalmazza – „vagy 8” középkori, egymásra helyezett, lapos, felhajló szélű, kerek fogóval ellátott, XIV. századi (?) fedő került a felszínre. A buzogány és az öt fedő Kiss Albert ajándékaként került a székelykeresztúri múzeumba. A 242-243-as számú ház kertjében, az unitárius templomtól észak-nyugatra fekvő, magas, keletre lejtő teraszon köveket, egy atipikus őskori, kézzel formált edénytöredéket, bekarcolt csigavonallal díszített, késő Árpád-kori oldaltöredéket, horgolt XV. századi edényoldalakat, XV-XVII. századi edényperemeket és egy kis méretű, fehér alapon vörössel festett csempetöredéket találtak.

A 207-es számú ház kertjében XVI. századnak tűnő, feltehetően dongás hátú, mázatlan csempetöredéket találtak, enyhén csillámos előlapján pálcára tekeredő inadisz látható. A 261-266-os számú házak kertjében, a Nyikóba ömlő Köves-patak jobb oldalán fekvő, nyugatra lejtő teraszon kb. 100x100 m²-es területen, néhány bekarcolt mintájú, rézkori (Coțofeni-kultúra) és több késő bronzkori, kora vaskori cserepet találtak. Köztük a perem alatt sima, illetve bevagdalt, bordával tagolt darabokat, támasztóbütykös fület, ferde kannelúras oldaltöredéket és kívül feketére, belső oldalán barnásvörösre égett cserepet, valamint egy tűzikutya töredéket találtak.

A Somálj nevű helyen, Csürös-oldalán nevű dűlőben Molnár Kálmán egy bekarcolt fenyőágmintás, rézkori (Coțofeni-kultúra) és sok bronzkori (Wietenberg és Noua-kultúra) cserepet talált, melyek szintén a székelykeresztúri Múzeumba kerültek. 1957-1959 között Molnár István és Székely Zoltán ásattak az őskori település területén, ahol 20-29 cm vastag kultúrretegre bukkantak. A beszámolóik szerint 70 cm mélyen feltártak egy ovális alaprajzú kunyhót, a közepén kerek tűzhellyel és sok hamuval. A lelőhelyet mint sok Wietenberg-hatást mutató korai Noua-kultúras telepet értékelték, a korábbi leletek említése nélkül. Az ásátás anyagát áttekintve, a legkorábbi leleteket néhány rézkori (Coțofeni-kultúra) cserép képviseli, jellegzetes bekarcolt fenyőágas, sorokban folyamatosan benyomkodott mintával, egy töredék esetében a perem alatt ellapított, kerek pasztillálakkal. A leletanyag többi részét bronzkori tárgyak teszik ki. Sok a Wietenberg- és Noua-kultúrába sorolható cserép, vesszőlenyomatos paticsdarabok, örlő- és dörzsölő-töredékek, átfűrt kőbalta, csiszolt, ívelt kőkések darabjai, csontlyukasztók, a fogónál bevagdossított állatsontok, csöves csontból levágott sokszög alakú faragott tárgyak, bronztűk, ember- és állatalakot mintázó, töredékes agyagidomok.

A Nyikó baloldali teraszán, a Rugonfalváról Siménfalva felé vezető országút melletti észak-kelet felé lejtő területen, egy kb. 30 m széles sávban feltehetően Coțofeni-kultúrából, vagy a bronzkorból származó cserepeket, köveket, apró paticsdarabokat gyűjtöttek az alacsony vetésben. 1957-ben a kosárfonó műhely háta mögött, a Nyikó partján, Czézár Ilona rézkori jellegű átfűrt kőbaltatöredéket talált. 1954-ben a Vászoly nevű lejtőn Benke Dénes bronzból készült tokos-füles baltát talált. A legelő alatt, az Almaréte-pataka két oldalán, kis foltokban, jellegtelen őskori cserepeket leltek.

Orbán Balázs a Várhegy tetején észlelt árkokat és sáncokat egy elpusztult kövár falmaradékának hitte, a várat pedig kora középkorinak tartotta. Említett

Marosi Gergely I-VIII. osztályos általános iskola

egy szekérutat is, mely Siménfalva felől vezetett a várba. A XIX. században a földvár a nagykadácsi határhoz tartozott, ezért Orbán Balázs összefüggést véve a falunév és a hamis csíki székely krónikában szereplő Kadicsa személynév között, megalkotta a máig kísértő Kadicsa vára elnevezést, amelyet a helybeliek már nem használnak. A szóban forgó magaslatot a siménfalviak Várhegy néven ismerik. 1959-ben Kurt Horedt és Molnár István rövid ásatást végeztek a várban. Régészeti leletekre nem bukkantak, a várat – hipotetikusan – a környező falvak középkori menedékhelyének tartják. 1955-1956-ban a Betlen nevű lelőhelyről őskori szűrőedény-töredékek és hosszú, valószínűleg kora rézkori, pattintott kőpenge jutott a Székelykeresztúri Városi Múzeumba.

1963-ban ugyanezen a helyen újabb őskori edénytöredékek kerültek elő. Molnár István 1963-ban e Betlen nevű dűlőben rövid, szondázó ásatást végeztetett: a felső, szántott földréteg alatt kb. 25 cm vastag kultúrreteget találtak, a legkorábbi leletek a késő neolitikum és a kora rézkor időszakából származnak.

1964-ben vált ismertté a Csere-alja nevű dűlő, mint lelőhely, amikor szántás közben bronzkori, római és népvándorlás kori cserepek kerültek elő. 1965-1968 között Székely Zoltán és Molnár István ásatott itt. A szükségzavú ásatási beszámolók és rövid hivatkozások alapján bronzkori (késő Wietenberg és Noua-kultúra), római kori dák, 4. századi (Csernyahov-, marosszentannai-kultúra) és 7-8. századi leletek kerültek itt napvilágra.

A Betlen-patak bal oldala fölél emelkedő magas, észak-nyugat felé lejtő, Császár nevű terület boronált szántással borított teraszán kiszántott tűzhely paticsos, vörös foltját észlelték és kis, kb. 20-30 négyzetméteres területen kevésbé jellegzetes, késő neolitikus, kora rézkori cserepeket gyűjtöttek.

Faluleírás, falutörténet

Utcahálózatát véve alapul Siménfalva faluformája az úti- és a leágazó falu típusának keveréke.

Középkori településnyomok a mai falu észak-nyugati részén, a Nyikó és az Alba-patak összefolyásánál utalnak arra, hogy egykor ott helyezkedett el a település. Első írásos említése az 1333-as pápai tizedjegyzékben olvasható. Ekkor már önálló plébániája volt és a következőket jegyezték fel: „Gregorius sacerdos de Sancto Symone solvit IIII. banales”. 1334-ben, a pápai tizedjegyzékben a következő bejegyzés áll: „Item sacerdos de Sancto Symone solvit I. banalem.” (MonVat. 115, 133) – azaz 1333-ban 4, 1334-ben 1 banális egyházi adót fizetett. A legelfogadhatóbb elmélet szerint a település onnan kapta a nevét, hogy templomát Szent Simon tiszteletére szánták.

Az 1566-os összeírásban Sijmijenffalva formában szerepel. A XVI-ik század második feléből származó peres iratokban a következő névalakokat találjuk: Seménfalva, Semijenffalva, Semínfalva.

1566-ban a már említett összeírásból kitűnik az is, hogy a faluban a lófők és a főemberek száma 10. 1567-ben a lófők 25 dénáros adóösszeírásban Sijmenffalwarol 25 portát jegyeztek fel és 1569-ben a siménfalvi Benke Pál, Mátyás és Péter, János Zsigmondtól új adományként részbirtokot nyert a faluban. Valószínű, hogy e család egyik leszármazottja az a Siménfalvi Benke, vagy Nagy Ferenc, akit Báthori Gábor 1609-ben a libertinusi állapotból kiemelt és a lófők közé sorolt, házáat pedig mindenféle adó alól felmentette.

1574-ben egy másik siménfalvi birtokrészről is van tudomásunk, amely Kecséd Mihály özvegye, Csányi Margit tulajdonában volt. Ezt a birtokot az 1579-ben már néhainak mondott Csányi Margit lánya, Borbála kapta vissza az említett évben, néhai Huszti Nagy András fiától, Nagy Györgytől.

Siménfalván fejedelmi birtokrész is volt. 1566-ban 26 egész jobbágytelket jegyeztek, melyekből Báthori Zsigmond 1583-ban 6 jobbágytelket Székely Mózesnek adományozott. 1594-ből Philep Máté siménfalvi „nobilis”-ről maradt adat. 1595-ben, egy peres iratban Koncz Pál siménfalvi prókátor neve szerepel. 1667-ben a kiskadácsi nemes Marosi István, György és János elcserélnek egy bennvaló örökséget Angyalosi István kiskadácsi portájával. 1671-ben a siménfalvi Angyalosi István a timafalvi Tamási Pétert jobbágyául kéri és kapja Apafi Mihálytól.

Az alábbi adatok az egykori falu gazdasági életéből villantanak fel néhány érdekességet.

1589-ben Gegeo András gyümölcsfáiról olvashatunk; 1607-ben egy 32 forintot érő lóról történik említés; 1635-ben egy siménfalvi nemes, Péterffy Gergely perel a szomszédos kadácsi erdő miatt; 1654-ben a Siménfalván lakó nemes Péter deák mint „köz Bira” írásba foglal egy birtokegyezményt, amelyből kitűnik az, hogy a szóban forgó telek egyik szomszédja „Simon Mihály szilvás kerti.” (Az oklevelet a 17-ik században áthúzással a következőképpen módosították: „az Templom felől vala országh uttya.”); 1680-ban Péter deák siménfalvi

Művelődési ház

házában Kovács János falubíró idejében hosszas pereskedés után Siménfalva egyezséget kötött Szentmiklóssal, miszerint a szomszédos falu használhatja a siménfalvi erdöket.

Székely Mózes udvarháza

A középkori falutól délre, a Székelyszentmiklós és Nagymedesér felé vezető országút észak-keleti oldalán épült udvarházat Székely Mózes sófalvi fejedelmi kamarás, a későbbi erdélyi fejedelem építtette 1583 előtt. Ebben az évben a hadi érdemeire való tekintettel Báthori Zsigmond 6 siménfalvi jobbágytelket adományozott neki és általa apjának, János diáknak (Nobili Joanni Literato), továbbá testvéreinek: Székely Istvánnak, Jánosnak és Péternek. Az adomány egy nemesi udvarházzal járt együtt, melyet Székely Mózes jobbágyai földjén építtetett.

Néhány hónap múlva, de még ugyanabban az évben Székely Mózes elnyerte Báthoritól a teljes siménfalvi birtokot (mely addig az udvarhelyi várhoz tartozott), cserébe Székely – pénzen vett – Csatószege (Csíkszék) részországáért.

A Siménfalvi birtok a 16-ik század végén és fejedelemsége idején (1603) is Székely Mózes kezében volt, halála után pedig fia, ifjabb Székely Mózes örökölte. Tőle hűtlenség vádjával – „totales (...) et integras portiones possessionarias in (...) Siménfalva cum domo et Curia nobilitari” – I. Rákóczi György elkobozta és Benkovitz Glinkovszki Jánosnak, a fejedelmi német testőrgyalogság főkapitányának 4000 forintért zálogba adta.

1636. május 3-án leltár készült a Glinkovszki János tulajdonában levő udvarházzal. A leírásból egy kétszintes, zindellyel fedett köépület képe rajzolód

A siménfalvi református
templom

dik ki, a földszinten és az emeleten tornáccal. Az épület festett, faragott galambdúcós nagykapuja mellett kiskapu is állott, a telket pedig deszkakerítés és kőfal vegyesen övezte. A számos gazdasági épület közül a kőpincét, a gabonás házat, a malmot, mellette a ványolót, a kásátörőt és az olajütőt említjük meg. A két köves malmot az udvarház területén átfolyó malomárok vize működtette.

1636. július 10-én Rákóczi György a siménfalvi fejedelmi birtokot a rajta álló udvarházzal együtt tanácsosának, Szalanczy Istvánnak adományozta. Az udvarház további tulajdonosairól nincsenek ismert adatok. Az épület a Szalanczyaktól leányágon szállt a Kiss családra, melynek tulajdonában volt a XIX. és XX. században is.

Az udvarház 1726-os leltára ugyanezt a kétszintes kőépületet írja le, az emeleti rész ekkor már elhanyagolt, a kúria falai repedeznek. 1761-es leltárból az udvarház további romlására következtethetünk, már csak a földszintet lakják. 1805-ben lebontják a valószínűleg már romos „oszlopcsarnokos kastélyt”, és anyagából építik fel a Kiss-kúriát, annak körkerítését és a református templomot. Orbán Balázs többek között ezt írja: „... e rozzant kastély, melyet öntudatlanul szentelt volt templommá a valóságos kegyelet, valójában szent hely volt, mivel korának ezen legnagyobb hőségének, a haza független magasztos leventéjének, rövid ideig Erdély fejedelmének, a nagy Székely Mózesnek volt születéshelye és lakháza. Most minden eltűnt, minden megsemmisült, csak a föld keblébe rejtve látszanak még itt-ott a terjedelmes kastélynak alapfalai.”

A református templom

Székely Mózes egykori kúriájának udvarán, 1792-ben, épült fel a református templom. A templomépítést megelőzően a hívek számbeli kisebbségben lévén, Székely Mózes udvarházában az oszlopcsarnokos régi „kastélyban” tartottak istentiszteleteket. A templom építőanyaga kő és téglá, alapterülete 149 m². Benkő Ferenc lelkész adatai szerint a templom és a torony alapja 1767-ből való, Székely László és borosjenői Toroczka Zsuzsanna adományából készült. A felépítmény a gyulafehérvári Kiss Zsigmond és Szalantzi Krisztina adományából épült. Építőmestere Bancs Redula volt, az építés 1805-1807 között történt. Méretei: 22 m hosszú, 11 m széles és 9 m magas. A torony magassága 25

m. A szószék, a korona, a karzat, a padok és legények karzata a Kiss család adományából készült 1807-ben.

A nagyharang 132 kg a kisharang pedig 74 kg és 1925-ben öntötték.

Az unitárius templom

A falu nyugati szélén, a Templom utcában, a Borba-dombjának (ma itt temető van) alsó teraszán áll. A mai templom helyén korábban egy kisebb templom állott. Az épületet Hargita megye műemlékeinek hivatalos jegyzékében (1992) műemlék-épületként tartják nyilván.

A mai templom 1808-1811 között épült a régi templom helyére. Csak a régi öreg torony maradt meg alsó kétharmadával – amit 1818-ban magasítanak -, illetve néhány gótikus elem (a nyugati kapu).

A hajó tájolása kelet-nyugat irányú. Nyugati homlokzata egybeépült a toronnyal. A toronyaljából a karzatra vezető nyugati bejáratot reneszánsz profilú kökeret övezi, melynek szemöldökkövéén egykor az 1586-os évszám volt olvasható. A templom déli oldalán található bejáratot portikus övezi.

A templom két, XVI. századból származó harangjáról is vannak adatok. A nagyobb harangon a következő felirat volt olvasható: „ANDR. DEMETER C. K. 1576 P.S. [...]” A kisebb harangon pedig a következő felirat állt: „I. S. OÐWARHEL SZÉKEL MOJSES 1586”. (Unitárius püspöki vizitáció jegyzőkönyve, 1788. 702. o.) A nagyobbik harangot az I. világháború idején rekvirálták, de elkerülve a beolvasztást ma a Magyar Nemzeti Múzeum haranggyűjteményében őrzik. A kisebbik harangot 1848-ban beöntötték ágyúnak.

A templomhajó belső tere síkfedésű, nyugati oldalán fakarzat áll, mellvédjének 12 mezője szürkére festett. A hajó keleti részén orgonakarzat áll. Az orgonát mátsfalvi Szócs Dániel készítette 1863-ban. 1922-ben a falu közadakozásból vásárolta a ma is meglévő nagyharangot, míg a kisharangot Elekes Dénes adományozta Sándor fia emlékére. Kívánsága az volt, hogy minden évben Sándor napján szólaljanak meg a harangok.

Unitárius templom

Iskolatörténet

Az első iskola Siménfalván 1670-ből Apafi Mihály erdélyi fejedelem idejéből való, de erről nem maradt fenn semmilyen írásos emlék, viszont 1711-ből való azon írásos dokumentum, amely szerint „Sebe uram” (feltehetően „mes-

A színjátszó csoport előadása az
1980-as években

ter”) egy messiást adományozott az egyháznak. Az iskola fennállásának hivatalos időpontja 1733, mely évtől ismertek az iskolamesterek és tanítók nevei. E sorban az első Pesti Sámuel, aki 24 éven át volt iskolamester. Az iskola legrégebbi anyakönyve az 1885-1886-os tanévből származik és ennek pecsétje állami iskolát jelöl. 1888-tól 22 éven át az etédi születésű, haladó szellemű Szász Ferenc volt a tanító, akinek nevéhez fűződik az énekkar, fűvészenekar, gazdakör, olvasókörök beindítása, valamint a fogyasztási és hitelszövetkezet megalakítása.

1919-ig I-IV. osztályos, 1965-ig VII osztályos, majd VIII osztályos iskola, 1974-1976 és 1980-1999 között pedig X osztályos iskola működött, illetve működik a faluban.

1948 és 1960 között az iskolának bentlakása is volt, amely a medeséri és tordátfalvi gyermekeknek adott otthont.

1971-ig 3-4 épületben folyt a tanítás. Ekkor épült fel a 10 tantermes, laboratóriumokkal és tornateremmel is ellátott iskola.

Iskolánk névadója MAROSI GERGELY (néprajzkutató, neves szónok, fordító, népnevelő és haladó pedagógus), 1832-ben született Siménfalván. Székelykeresztúron, Kolozsváron, majd külföldi egyetemeken tanult. 1859-1862 között tanára, majd az 1874-ben bekövetkezett haláláig igazgatója a Székelykeresztúri Unitárius Kollégiumnak. Az iskola épületét a környék falvainak adakozásából bővítette. Kriza Jánossal néprajzi gyűjtést folytatott, különösen meséi jelentősek. Elve, amit egész életében vallott: „Elvesz a nép,

mely tudomány nélkül való!" Fiatalon, 42 éves korában halt meg, sírja a székelykeresztúri temetőben található. Iskolánk fennállásának 260-ik évfordulóján vette fel Marosi Gergely nevét.

A falu lakossága

A létért való küzdelem türelmessé és szívóssá tette a siménfalvi embert. Ugyanakkor találékony, gyakorlatias, a szépet megbecsülő és rendkívül vendégszerető.

A település első lakói a Bíró, Péter, Elekes, Benedekfi családok voltak, mely családnevek ma is gyakoriak.

A lakosság számának változását az évszázadok során az alábbi adatok szemléltetik:

- 1567-ben 25 kapu;
- 1614-ben 81 családfő;
- 1786-ban 599 fő;
- 1850-ben 807 fő;
- 1868-ban 872 fő;
- 1910-ben 915 fő;
- 1941-ben 1087 fő;
- 1992-ben 1059 fő, amelyből 532 férfi és 527 nő.

Az 1989-es rendszerváltás után a jobb megélhetés reményében sokan kivándoroltak más országokba, sokan pedig házasság útján más helységekre költöztek. Átlagosan számítva, az elhalálozások száma meghaladja a születések számát. A falu lakosságának legnagyobb része mezőgazdasággal foglalkozik. Az egyetemet végzettek száma: 28 személy.

Siménfalva magyarországi testvérfaluja Kölesd, mely kapcsolat néhai Szabó Árpád tanító révén jött létre. A kölcsönös vendégszeretet jegyében Siménfalváról már többen is tölthettek pár kellemes napot Kölesden, az anyaországiak pedig Siménfalván.

A siménfalvi faluközösség számára jóleső érzés tudni, hogy vannak barátai, államhatárokon, sőt az óceánon túl is, akikre mindig számíthat. (Az egyházi alapú testvérkapcsolatról hátrább lesz szó.)

Közüintézmények és -épületek

A faluban felépített első középület az unitárius templom, amit időrendben a református templom követ, míg a legfiatalabb a Szövetkezet épülete. A társaság 1960 után új üzlethelyiséget épített. Az itt helyet kapott üzletek még ma is működnek és az állam tulajdonában vannak. A községházát egykor Jegyzőségnek nevezték. Még a magyar közigazgatás idején az emberek úgy döntöttek, hogy gyümölcstároló épületet emelnek a faluban. Ennek alapjait sikerült kiönteni, de az épületet bizonyos okokból nem tudták felépíteni. A

A siménfalvi dalárda az 1970-es években

már meglévő alagra 1960-ban kezdték el építeni a mai községháza épületét.

A régi kultúrotthon a községháza mellett állt, és ugyanabban az épületben kapott helyet a kocsmá és a szövetkezet is. 1958-ban ezt az épületet lebontották és új művelődési házat emeltek. 1950-1960 között épült a rendőrség épülete hivatali lakással együtt.

1974-ben, a siménfalviak által nagy árvíznek nevezett áradás óriási károkat okozott a faluban. Ekkor annyira megrongálódott a híd, hogy 1979-ben újjá kellett építeni. 1985-ben az emberek „kollektív” munkával járultak hozzá egy tömbház építéséhez. A cél az volt, hogy olyan szolgáltató egységek kapjanak benne helyet, mint: élelmiszerüzlet, vegyes üzlet, posta és takarékpénztár. Az 1989. évi államhatalmi változás azonban meghiúsította e terv véghezvitelét, mert 1991-ben a tömbház magántulajdonba került.

A kollektív gazdaság 1960-ban – nyilvánvaló állami kényszerítés hatására – alakult meg 582 ha földdel, 84 tehénnel, 39 lóval, 151 szekérral, 100-120 gazdasági felszereléssel. A kollektivizálás kollektív épületek létesítését tette szükségessé. Ezeket az épületeket 1962-ben kezdték el építeni (istállók, magtár, szénaszín, silótároló, malom, hivatali irodák, asztalosműhely, kovácsműhely).

A kollektívben dolgozó munkások a munkanap arányában kapták az osztalékot, ami épp csak annyira volt elég, hogy fedezze a megélhetést, munkájuk további hozadéka az állam kincstárába került.

Kereskedelem

Siménfalvára 1960-ban vezették be a villanyt. Az utakat 1968-ban kezdték korszerűsíteni. Ekkor aszfaltozták le a Székelyszentlélek-Székelykeresztúr útszakaszt, amit azóta többször is javítottak.

A falun áthaladó útszakasz (135A) 2 km hosszú. Fontosabb és nevezetesebb mellékutcai a következők: Sáros utca (általában nagy sár éktelenkedik az utcában), Füzes (ebben az utcában található a pálinkafőzde), és Bárgóc. E két utóbbi útszakasz párhuzamos a Nyikó medrével. A falu, a köztudatban Alszeg és Felszeg részekre tagolódik a Nyikó folyásiránya alapján.

Az 1989. évi népfelkelés után a földek újból magántulajdonba kerültek, aminek következtében az emberek többsége mezőgazdasággal foglalkozik, de olyan sok a megmunkálendő föld, hogy legalább kétszer annyi munkáskézre volna szükség, mint amennyi jelen pillanatban dolgozik.

A kollektív épületeknek nagy része magánkézbe került. Az állami és szövetkezeti egységeken kívül a faluban jelenleg több üzlet és kiszolgáló egység működik [Tánczos Márta – MÁRTI vegyes üzlet; Joó Dénes – Tulipán cukrászda; Katona József – Vegyes üzlet; Schopu Gheorghe – Buci Maci (vegyes üzlet); Erdélyi Hajnal – Túrkaló; Deák Dénes – Madex Impex (vegyes üzlet), Hentes üzlet, Dédé bár; Katona József – ABC (vegyes üzlet); Nagy János – Szellő Kft (autószerelő műhely)].

Kézművesség

A régiek edényeiket, különböző eszközeiket is fából készítették. Ma már csak dísztárgyakat készít egy-egy ember. A famegmunkálás, az asztalosság a közeljövőben valószínűleg számottevő foglalkozása lesz a helybelieknek.

A férfiak közül többen foglalkoznak fafaragással. Neves faragó volt néhai Marosi Imre, aki szép faragott kapukat készített rendelésre. A faluban és más helységekben is megtalálhatók az általa faragott székely kapuk, bútorok és egyéb tárgyak. Tehetségét unokája Sándor László örökölte, aki szintén jó faragó hírében áll.

Gál Ilonánál még látható a régi, fából készült szövőszék, amelyiken egykor szép párnák és terítők készültek. A faluban még ma is több asszony foglalkozik szövással, varrással. Siménfalva asszonyai híresek varrottasaikról, szötteiseikről. Híres szövőnő volt a faluban néhai Gál Miklósné, aki rendelésre is szőtt. Ő szötte az unitárius templom szötteseit is. Varrottasaikról, szötteiseikről még híresek Bán Sándorné, Tiboldi Ida, Sándor Birike néni, valamint Tiboldi Erzsébet és Demeter Klára.

Ma is hagyománya van a kovácmesterségnek, mivel a faluban több mint 84 ló van. A faluban több embernek van favágógépe. Vízimalom nincs, ám két kalapácsolom működik.

A kenderfeldolgozás, mint gazdasági tevékenység s amely munkálatot

egykor teljesen a nők végeztek, mára már teljesen megszűnt.

A lakosság egyharmada kosárkötéssel foglalkozik. A kollektivizálás idején alakult a kosárkötő műhely. A kosárkötés ma már magánúton halad. Egyes házaknál az egész család kosárkötéssel foglalkozik. Gyakran előfordul, hogy a család egyik fele itthon kosárkötéssel dolgozik, míg a másik fele Magyarországon árulja a készterméket. A vesszőből font termékek közül megemlíthetjük az asztalt székekkel, az előszoba bútort, valamint a különböző típusú kosarakat.

A kosárkötés nem számít a könnyű mesterségek közé, ugyanis nagyon jó minőségű vesszőre van szükség. Ezt általában megvásárolják. A vesszőt meghántják, és ezután következnek a tulajdonképpeni fonás, aminek a siménfalvi kosárkötők minden csinját-bínját ismerik. Miután a fonást befejezték, következik a lakkozás, amitől fényesség válik a kosár. A faluban talán a kosárkötők keresnek a legjobban, ugyanis annyi a vásárló, hogy alig győzik fenni a szebbnél szebb kosarakat és az említett bútorkészleteket.

A Siménfalván élő emberek legfőbb foglalkozása a földművelés mellett az állattenyésztés, amit teljes hozzáállással, szívvel-lélekkel végeznek. Túlsúlyban termesztik a krumplit, búzát, kukoricát más zöldségekkel és gabonafélékkel szemben. A krumpli terméshozama 10.000 kg/ha, a búzáé 2.000-3.000 kg/ha, a kukoricáé 2500 kg/ha. A legjobb terméshozamot a kukorica szolgáltatja. Az utóbbi 6-8 évben általános mezőgazdasági fellendülésről beszélhetünk. Egyre többen rendelkeznek mezőgazdasági gépekkel. Gyakori a magánkézben levő traktor és kaszálógép.

Az állati termékeket többnyire szabadpiacon értékesítik, illetve saját szükségletre termelnek. A tejet a bogárfalvi és a székelykeresztúri tejfeldolgozó üzemek vásárolják fel, ezzel is biztosítva némi pénzkereseti lehetőséget.

A jelenlegi állatlétszám a következő: 84 ló, 367 sertés, 1179 juh, 11 kecske, 3850 szárnyas, 235 szarvasmarha, amiből 110 tehén és 125 borjú.

A szarvasmarha, különösen a bikaborjú tenyésztése Siménfalván nagy múltra tekint vissza.

Sajnos az ifjúság hozzáállása a földműveléshez sok kívánnivalót hagy maga után, ami az egyik oka annak, hogy napjainkban sok föld marad megmunkálatlanul.

Faluturizmus

Turistacsalogató az a táj, amely a Nyikó mentén tárul az utazó szeme elé. Csupán a rosszul karbantartott utak rontják e táj fényes arculatát. Szép, izgalmas és látványos gyalogtúrákat lehet tenni a Fodor-dombra, a Rezetetőre, Gyertyános kútjára, ami talán a leglátogatottabb terület az üdülés szempontjából.

A falut leghamarabb és legkönnyebben Székelykeresztúr felől lehet megközelíteni, ahonnan naponta háromszor van autóbuszjárat: reggel, délben és este, Siménfalváról Székelykeresztúrra úgyszintén.

Leventék Siménfalváról, 1942

Építészet

Siménfalva lakossága, ha kisebb mértékben is, de megőrizte évszázados hagyományait. Az építkezésben a legfontosabb alapanyag a fa, a cserép és a téglá. A régi házak fából épültek. Az alapokat, a pincék falait terméskövből rakták, sárral tapasztották és meszelték. A falak tölgy- vagy bükkfából épültek kívül-belül sárral tapasztották, és fehérre vagy kékre meszelték. Általában a kék az uralkodó szín. A sütőház, vagy nyári konyha alakja is hosszúkás, akárcsak a nagyházé. A csűrpajta általában a ház mögött áll a telken. A csűr első és hátsó kapuval van lezárva. Az utóbbi a csűrkertre nyílik. Két oldalán tehénpajta, illetve juh-pajta található. A pajták fölötti szénatartót odornak, vagy udornak nevezik. Minden porta tartozéka a kút. A kút régen gémeskút volt, ma már a keres kutak többségben. A mai házak többnyire kétszintesek, kényelmesekek, minden igényt kielégítenek, legtöbbjében ma is fő részét képezi a „tisztaszoba”. Legtöbb udvarban még ma is megtalálható a nyári ház (nyári konyha), ahol a melegebb évszakokban lebonyolítják a háztartással járó munkák zömét.

Népvisélet

A falu lakossága megőrizte, és ünnepi alkalmakkor használja is a népviseletét. A régi hagyomány a különböző korúaknak „előírta”, hogy milyen ruhát viseljenek. Továbbá megszabta a családban, illetve a társadalomban elfoglalt szerep szerinti öltözetet is, valamint azt is, hogy különleges alkalmakkor (lakodalom, temetés) milyen viseletet hordjanak az emberek. Azt a szín pompás vi-

seletét, amely egykor általános volt, ma már csak hagyományos, nemzeti vagy egyházi ünnepek alkalmával öltik magukra. Siménfalván a női népviselet a következő darabokból áll: fehér gyolcs ing (csipkézett gallérral és ujjal, a váll alatt darázsfészes szedés), piros lajbi (fekete bársonyszalag díszítéssel), szoknya (fekete-piros szöttes, alsó dísz fekete bársony), alsószoknya, kötény (fehér és varrottas, csipkézett a széllel), fekete csizma. Az idősebb asszonyok hajukat kontyban hordják, míg a fiatalok összefonva és leengedve a végébe piros szalagot fonva viselik.

A férfi-viselet darabjai a következők: abaposztóból készült fehér harisnya, gyolcs ing, fekete lajbi (mellény). Télen zekét, vitézkötéses kabátot hordanak, és bőrcizmát viselnek. A harisnya fekete zsinórral díszített. A faluban ünnepek alkalmával manapság is sokan magukra öltik az egykori népviselet darabjait.

Néphagyományok

Siménfalva hagyományos ünnepeinek az egyházi ünnepek számítanak.

Régen húsvétkor a legények nem kölnivel öntözték, hanem egy vödör vízzel köszöntötték a ház leányát. Egykor csak piros hímes tojással fogadták a locsolókat, ma azonban sokszínű tojásokat tesznek a locsolók elé. A nagyobb lányokhoz a hajnalozók mentek és mennek ma is, akik énekszóval vonulnak végig az utcákon.

A többi egyházi ünnep megülésének szokásai többnyire családi vonatkozásúak.

Május elsején az emberek csoportosan mentek a határba mulatni. Mára ez a szokás már hagyománnyá vált és egyre gyakoribb szokássá válik az, hogy ilyenkor töltött bárányt esznek. Március 15-én mindig műsoros ünnepélyt rendeznek, amelyen iskolások és idősebbek szerepelnek. Hagyománnyá vált a fiatalok által szervezett szüreti bálózás is. A bál napján a közeli falvakon szekekkel vonulnak végig, és meg-megállva bemutatják a betanult csösztáncot.

Művelődési viszonyok, kulturális élet

A műveltség szabályozza az emberek egymáshoz való viszonyát, a közművelődés pedig a jelennek a múlthoz való kötődéséből táplálkozik.

A kulturális élet alapkövét mindig az iskola jelentette. Az 1800-as évek végétől az itt tevékenykedő kántortanítók a közművelődési élet szervezéséből mindig derekasan kivették részüket, amit a kultúrigazgatók is próbáltak folytatni. Különböző alkalmakkor az iskola számos néptáncot és népdalt vitt színre, amivel elősegítette ezek fennmaradását és továbbélését. Egykor, amikor nem hivatásos táncoktatók tanították be a táncokat, Szécsi Lenke matematika szakos tanárnő foglalkozott a tanulókkal ezen a téren. A népdaloktatás és általában az éneklés terén néhai Nemes Szász Ilona magyar szakos tanárnő kiválóan működött. A 120 tagú, négyzöldalú dalárdának sokáig volt a karmestere.

Férje, Nemes Lajos, aki biológia-mezőgazdaság szakosként tanított iskolánkban, kezdeményezője volt a színjátszó csoport megalakításának. Megalakulása után Siménfalva színjátszó csoportja számos igényes és színvonalas színdarabot mutatott be. Kiemelkedő munkásságot fejtett ki a helyi színjátszás terén még néhai Szabó Árpád tanító, akinek sokat köszönhet a siménfalvi közösség.

Gazdag mondavilága mellett a falu gazdag népdaltárat ismer, és más műfajú népköltészeti alkotásokat is őriz.

Amint számos helybeli népdal szövegéből is kiténik, a Nyíkö menti falvak – köztük Siménfalva – lakói szülőföldjüket szerető emberek, akiknek jelmondata az is lehetne, az ismert közmondást parafrazálva, hogy „mindenütt szép, de legszebb otthon”.

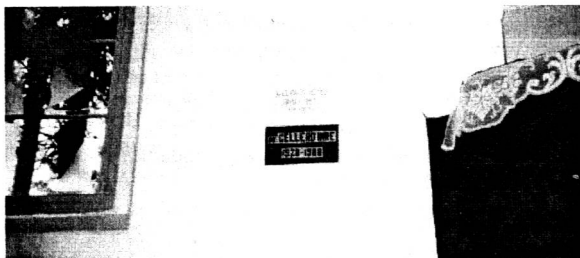
Egyházi élet

Régen e székely falu életében fontos szerepet töltöttek be az egyházak, mert az erkölcsi normákat, szokásokat, a családi élet alakulását jelentősen befolyásolták. Az egyház elsősorban a lelki és szellemi életet befolyásolta, sőt évszázadokon keresztül meg is határozta azt, márcsak azáltal is, hogy jelen volt az élet három kiemelkedő eseményénél: a keresztelőn, a házasságkötésen és a temetésen. A faluban a vallási megoszlás a következő: 787 személy unitárius, 120 személy református, 29 személy római katolikus, 11 személy Jehova tanúja, 2 személy pedig nem tartozik egyik felekezethez sem. Siménfalván egy unitárius és egy református templom található. Ürmösi Kálmán lelkész 1879-ben írta meg az unitárius egyházközség történetét. A mai templom 1808-1811 között Kolozsvári Sámuel lelkész idejében épült. A torony építését 1818-ban fejezték be. Orgonáját mátsfalvi Szócs Dániel készítette 1863-ban. Az orgona belsejében a következő felirat olvasható: „En SZŐCS Dániel e mű készítője a nevemet ide emlékül jegyzője óhajtok légy soká itt e szent templomban, hangjaid hajtssanak áldozatul a menybe”.

A lelkészek fontosnak tartották a hívek – főleg az ifjúság – vallásos nevelését. Külön kiemeljük néhai Gellérd Imre lelkész munkásságát; aki igázán a hivatásának élt. Közvetlen kapcsolatot tartott minden családdal, a hívek gondjain, bajain segített. Siménfalvi szolgálata idején a hívek 80-90% járt templomba. (Napjainkban az átlagos látogatottság sajnos 20%-ra csökkent.)

A XX. század unitárius lelkészei: Sándor Géza (1910-1922), Pál Dénes (1922-1946), Gellérd Imre (1946-1957), Péter József (1957-1991), Bíró Lajos pedig 1991-től napjainkig a lelkészi állás betöltője.

Siménfalván a református hívek száma 120. Templomukat a felekezet és a Kiss család építette, felhasználva a Székely Mózes által lakott kastély épületanyagát. A templom építését 1807-ben fejezték be. A toronyban két harang van. A kisharangot 1910-ben öntötték. A XX. században Siménfalván szolgált református lelkészek névsora a következő: Szilágyi György (1925-1944), Benedekffy Dániel (1945-1950), Donáth László (1950-1957), Bence Ferenc

Dr. Elekes Dénes és dr. Gellérd Imre emléktáblái az unitárius templomban

(1957-1960), Szövérfi István (1960-1970), Pitó Antal (1970-1975).

A katolikusok a hívek lakásain miséznek. Plébánosuk Székelykeresztúrról jár ki hetente.

A református egyházközséget, amelynek jelenlegi lelkésznöje Jakab Imola, hollandiai testvérgyülekezetek segítik.

Az unitárius egyházközség az Amerikai Egyesült Államokban levő Oregon állambeli Salem város unitárius-univerzalista gyülekezetével ápol testvéregyházközségi kapcsolatot. E viszony kezdeményezője és fő alakítója a siménfalvi születésű Dr. Gellérd Judit, az áldott emlékű Gellérd Imre egykori falunkbeli unitárius lelkész leánya, akinek munkásságát édesapja szellemisége vezérli. Többek között kiadta a nagyérdemű édesapja válogatott egyházi beszédeinek gyűjteményét is. A testvér-egyházközségi kapcsolatoknak életre hívása és működtetése érdekében kifejtett tevékenységéért, valamint az Ifjúsági Egylet támogatásáért ezúton is elismerésünket és köszönetünket fejezzük ki!

A világháborúk emléke elevenen él a siménfalvi emberek életében. Borzalmas emlékeket őriznek mindkét háborúról, ahol nagyon sok fiatal – 18 éves fiatal legények, leventekatonák – és családos ember áldozta életét a házáért, fájó sebeket hagyva maguk után szeretteik szívében. Örök emlékül álljon itt az elesettek névsora:

Az I. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAI:

Antal Lajos, Bálint Ferenc, Bán Mózes, Benke Péter, Bódi Dénes, Dávid Lajos, Deák Domokos, Demeter Miklós, Elekes Ferenc, Fenyédi István, Feri Dávid, Forgács Dénes, Forgács Sámuel, Forgács Péter, Gál Márton, Gál Mózes, Györke József, Ilonka Tamás, Ilyés Ádám, Ilyés Ilyés, Ilyés Mihály, Kibédi Elek, Lázár János, Jakab Ferenc, Mircse Miklós, Nagy Lázár, Nagy Zsigmond, Pap György, Pető Domokos, Péter Pál, Ráduly József, Sall Károly, Ráduly Máttyás, Szabó Elek, Szabó Ferenc, Szöcs János, Varga András, Varga

Dénes, Varga István, Varga Tamás, Vári Dezső, Zemeka Ádám, Bódi János, Bódi Lajos.

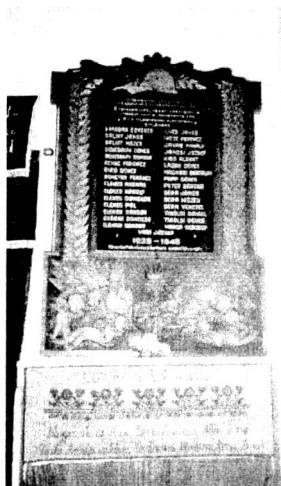
Az I. világháború áldozatainak emlékét és névsorát a Siménfalva központjában álló szobor őrzi.

A II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAI:

Barabás Domokos, Bálint János, Bálint Mózes, Benedekffy Dénes, Benedekffy Sándor, Benke Ferenc, Bíró Dénes, Demeter Ferenc, Elekes András, Elekes Domokos, Elekes Pál, Elekes Károly, Elekes Sándor, Györke Domokos, Ilonka Sándor, Ilyés János, Incze Ferenc, Jakab Mihály, Jánosi József, Kiss Albert, Lázár Dénes, Magyar Bertalan, Papp Dénes, Péter Sándor, Séra János, Séra Mózes, Séra Vencel, Tiboldi Dániel, Tiboldi Dénes, Varga Gergely, Vári József.

A II. világháború áldozatainak emlékét és névjegyzékét a templomban elhelyezett faragott szélű márványtábla őrzi, amit a hozzátartozók készíttettek szeretteik emlékére.

Áldott legyen a hősi halottak és a köz javáért hősiesen dolgozó elődök emléke!

A II. világháborúban elesett siménfalvi katonák emléktáblája az unitárius templomban

Könyvészet:

Orbán Balázs: A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi és népismereti szempontból. Pest. I. köt. (Udvarhelyszék, 1968)

Benkő Elek: A középkori Keresztúr-szék régészeti topográfiája. Varia Archeologica Hungarica, V. Budapest, 1992.

Vofkori László: Székelyföld útikönyve. I-II. köt. Cartographia Kft., Budapest, 1998.

Ürmösi Kálmán: A siménfalvi egyházközség története (kézirat). Siménfalva, unitárius lelkészi hivatal.

Dávid László: A középkori Udvarhelyszék művészeti emlékei. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1981..

ȘIMONEȘTI (Siménfalva)

În actuala structură teritorial-administrativă, localitatea Șimonești este centrul administrativ al unei comune de care aparțin paisprezece sate. Prima atestare documentară a localității apare în evidențele papale din 1333 sub forma "[...] de Sancto Simone", apoi, în 1334, cu grafia "[...] de Sancto Symone."

În partea dinspre vest a localității, locul numit Tölgyes-lejtő a fost declarat rezervație arheologică. Aici au fost scoase la lumină obiecte care atestă existența unei așezări din epoca bronzului (cultura Wittenberg), deasupra cărora au fost descoperite urme de locuire din secolele II-III și VIII e. n. În zona Várhegy, la aproximativ 4 km de localitate, se pot observa, pe o suprafață de 2,6 ha, urmele unei fortificații (cetăți?) medievale. La recensământul din 1567, au fost înregistrate 25 de porți, iar numărul capilor de familie era, în 1614, de 81.

Cea mai mare personalitate născută la Șimonești este, fără îndoială, Székely Mózes (1550-1603), care a fost principe al Transilvaniei între 9 mai și 17 iulie 1603. A murit în lupta de la Ghimbav, lângă Brașov, în confruntarea cu trupele, superioare numeric, ale lui Radu Șerban, voievodul Țării Românești (1601, 1602-1610 și 1611). Alături de el, au căzut în luptă trei mii de secuși și unguri. Radu Șerban a decapitat cadavrul lui Székely Mózes, și i-a înfipt capul ca trofeu într-o țeapă în fața cortului. Capul principelui a fost dus apoi la Brașov, unde primarul Michael Weiss l-a înmormântat cu respectul cuvenit.

Conacul în care a locuit Székely Mózes la Șimonești nu mai există. Se știe însă că era situat aproximativ 40 m sud-est de centrul localității. Conform documentelor de epocă, era o construcție în stilul Evului Mediu târziu. Azi, pe locul fostului edificiu se află o movilă. Actuala biserică unitariană, declarată monument istoric, a fost construită între anii 1808 și 1811 pe locul uneia mai vechi. Din vechea biserică s-au păstrat câteva elemente în stil gotic, precum și partea inferioară a turnului actual. Naosul are direcția nord-sud. La intrare, în partea sudică, se află un encadrament din piatră sculptată; ce datează din anul 1586. Biserica reformată este amplasată în curtea fostului conac al lui Székely Mózes. Lucrările de construcție ale acestei biserici au început în 1792, edificarea naosului realizându-se între anii 1805 și 1807.

În zilele noastre, la Șimonești cea mai importantă îndeletnicire este confecționarea de obiecte de uz casnic și de mobilier din răchită, care se bucură de un binemeritat renume.

Șimonești are astăzi 949 de locuitori, dintre care: 787 unitarieni, 120 reformați, 29 romano catolici, 11 martori ai lui Iehova și 2 persoane care nu aparțin nici unei confesiuni.

SIMÉNFALVA

In the present territorial structure, the village of Siménfalva (in Romanian: Şimoneşti) is the administrative center of fourteen villages. The first document dates back to 1333 in the papal records as "[...] de Sancto Simone", then, in 1334 written as "[...] de Sancto Symone." On the West side of the village there is a place named Tölgyes-lejtő, which has been declared archaeological reservation. In this place there were discovered some objects proving the existence of a site from the Bronze Age belonging to Wittenberg culture, later covered by the marks of a II-III and VIII century place town. In Várhegy area, at a distance of 4 km from the village, on a 2,6 hectare ground, one can see the ruins of a fortification (fortress) dated back to Middle Ages. At the 1567 census 25 gates (households) were counted, while the number of family heads was of 81 in 1614.

The most famous personality born in Siménfalva was Székely Mózes (1550-1603) which has been the sovereign of Transylvania between the 9th of May and 17th of July 1603. He died near Brassó in Vidombák in the fight against Radu Şerban's army, which defeated his troops. In this fight, 3000 Szeklers and Hungarians died as well. Radu Şerban decapitated Székely Mózes' corps and, as a sign of victory, put the head in a stake in front of his tent. Székely Mózes' head was brought to Brassó, where the mayor Michael Weiss buried it with deserved honours.

Székely Mózes' manor house is located at almost 40 meters to South West from the center of the village. According to its contemporary documents, the building was of Late Middle-Ages provenience. Today, a small heap rises where the building was in the past.

The Unitarian church, which has been declared historic monument, was built in 1808-1811, on the place of an older one. From the old church, only some elements of gothic style remained on the lower side of the present tower. It's nave is directed towards North-South. On the South entrance there is a stone window-sash dated from 1586. The Reformed church is placed in Székely Mózes' manor house yard. The building of this church was started in 1792, while the nave was accomplished in 1805-1807.

Nowadays the manufacture of domestic objects and of osier rod furniture is the main and famous handicraft in Siménfalva.

The population of Siménfalva is of 949 people: 787 unitarians, 120 calvinists, 29 romano catholics, 11 witnesses of Iehova, and two persons who do not belong to any of the confessions.

For the inhabitants of Siménfalva it is a pleasure to know that they have friends abroad, even in America, who have helped them many times. Here we mention Kölesd, the Hungarian partner-community of Siménfalva, as well as the congregations from Netherlands, helping the Calvinist/Reformed Church of the village. We should like to emphasize the partnership with the

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Unitarian-Universalist Church of Salem (USA, Oregon), initiated by Dr. Judit Gellérd.

We would like to express our thanks and gratitude for our partners' support.

E sorozatban eddig megjelent:

Homoródalmás

Székelyderzs

Ürmös

Bölon

Árkos

Homoródkarácsonyfalva

Vargyas

Énlaka

Siménfalva

Előkészületben:

Fiatfalva

Városfalva

Székelyszentmihály

Magyarsáros

Harangláb

Megjelent a
Hargita Megyei Tanács Kulturális Központjának
támogatásával

Írták: Benedekfi Emilia és Fazakas Ilona

Színes felvételek: Czire Alpár

Térképek: Litera

Román és angol fordítás: Skultéty Mihaela

Nyomdai előkészítés: Litera Székelyudvarhely

Színrebontás és nyomtatás: INFOPRESS RT.

Sorozatszerkesztő: Veres Péter

Kiadta az
ORSZÁGOS DÁVID FERENC IFJÚSÁGI EGYLET
2000-2001 télén

LITERA KÖNYVKIADÓ, SZÉKELYUDVARHELY
ISBN 973-98931-7-1

SIMÉNFALVA

